

Lekce 25

Budeme mít dítě a nový byt

Iniciativa Společenství
EQUAL

ne/2005
proč máš zůstat stranou?

25.1 Struktury

Půjdu tam bez manžela.
V nemocnici pracují lékaři.
Moje sestra čeká dítě.

Nechtější byt bez balkónu.

Baví vás čeština?

25.2 Text

Jurij a Olga jsou **manželé**. Žijí v České republice už dva roky. Byli **uprchlíci**, ale teď konečně dostali azyl. Jsou **azylanti**. Jurij je inženýr, ale zatím pracuje jako dělník na stavbě. Manželka Olga je těhotná. Lékař říká, že dítě se narodí v únoru. Mají pronajatou garsonku, ale teď, když čekají dítě, budou potřebovat nějaký větší byt. Šli do realitní kanceláře a tam mluvili s úředníkem. Olga říká: „Chtěla bych si pronajmout velký byt, kde je obývací pokoj, ložnice, dětský pokoj a samozřejmě kuchyně, koupelna a záchod.“ Olga sní také o zahradě, kde jsou květiny, stromy a tráva. Ale takový byt je moc drahý a oni mají jenom jeden plat. Úředník jim nabídl dvoupokojový byt ve čtvrtém patře. Cena byla dobrá, ale dům byl **bez výťahu**. Další byt byl třípokojový, v přízemí na okraji města. Nájem byl 6 000 korun **bez inkasa**. Inkaso se platí zvlášť. Líbil se jim, ale Jurij bude muset jezdit dlouho do práce. Budou se tam stěhovat za dva měsíce. Byt není zařízený. Musí si koupit nějaký nábytek. V kuchyni je kuchyňská linka a sporák a lednička. Olga a Jurij mají stůl, čtyři židle, velkou postel a skříň. Mají taky deky, polštáře, povlečení a prostěradla. Musí koupit pračku, žehličku a postýlku do dětského pokoje. Potřebují koberec a záclony. Byt má balkón. Olga se těší, že tam bude mít kytky.

Cvičení

25.2.1 Označte, co je pravda/nepravda:

1. Olga je svobodná.
2. Olga a Jurij brzy dostanou azyl.
3. Jurij má práci.
4. Čekají dítě.
5. Mají malý byt, ale není jejich.
6. Olga nechce zahradu.
7. Olga a Jurij mají hodně peněz na velký byt.
8. Jurij bude chodit pěšky do práce.
9. Budou potřebovat nábytek.
10. Nemají žádný nábytek.

P	N
P	N
P	N
P	N
P	N
P	N
P	N
P	N
P	N
P	N

25.2.2 Doplňte do textu vhodná slova:

Jurij a Olga jsou Byli , ale teď konečně dostali azyl. Jsou Jurij je inženýr, ale zatím pracuje dělník na stavbě. Manželka Olga je Budou potřebovat nějaký byt. Šli do realitní a tam mluvili s Olga říká: „Chtěla bych si pronajmout velký byt, kde je pokoj, ložnice, pokoj a kuchyně, koupelna a záchod.“ Ale takový byt je moc a oni mají jenom jeden Úředník jim dvoupokojový byt ve čtvrtém patře. Cena byla dobrá, ale dům byl bez Další byt byl , v přízemí na okraji města. Líbil se jim, ale Jurij bude jezdit dlouho do Budou se tam za dva měsíce. Byt není Musí si koupit nějaký

25.2.3 Ptejte se na podtržená slova:

1. Jurij a Olga žijí v České republice dva roky.

..... ?
 ?

2. Jurij pracuje jako dělník na stavbě.

..... ?
 ?

3. Dítě se narodí v únoru.

..... ?

4. Jurij a Olga šli do realitní kanceláře a mluvili s úředníkem.

..... ?
 ?

5. Úředník jim nabídl dvoupokojový byt.

..... ?

6. Budou se stěhovat za dva měsíce.

..... ?

7. V kuchyni je kuchyňská linka, sporák a lednička.

..... ?

25.3 Dialog

Halyna, Olga

Halyna: Jé, ahoj Olgo, to jsem ráda, že tě vidím! Jak se máš?

Olga: Ahoj, Halyno. Mám se skvěle. Už čtyři měsíce bydlíme s Jurijem v novém bytě.

Halyna: A jaký je ten váš byt?

Olga: Je moc hezký. Je velký a pohodlný. Musíš nás přijít navštívit.

Halyna: Přijdu ráda. Ale máš teď hodně práce, když musíš uklízet velký byt.

Olga: To mi nevadí. Uklízím ráda. Velký úklid dělám jenom jednou týdně. Vysávám, utírám prach, taky peru a žehlím. Zametám každý den.

Halyna: Pomáhá ti Jurij?

Olga: To víš, že ano. Myje nádobí, to mě nebaví. A umyl také okno, když jsem teď těhotná.

Halyna: A co vaše děťátko? Jsi v pořádku? Jak se cítíš?

Olga: Cítím se dobře. A děťátko se narodí za měsíc. Všechno jsme už připravili. A kdy k nám přijdeš na návštěvu?

Halyna: Můžu přijít zítra odpoledne. Hodí se vám to?

Olga: Určitě. Už se těším.

Cvičení

25.3.1 Odpovídejte:

1. Jak dlouho bydlí Olga v novém bytě?
2. S kým bydlí Olga?
3. Kam přijde Halyna?
4. Jak často dělá velký úklid?
5. Co Olga dělá, když je velký úklid?
6. Co dělá každý den?
7. Co myje Jurij a co umyl Jurij?
8. Kdy se narodí dítě?
9. Co bude Halyna dělat zítra odpoledne?
10. Těší se Olga?

25.3.2 Dokončete věty:

Mám se	Manžel mi
Bydlíme	Mýt nádobí mě
Byt je	Děťátko je
Mám hodně	Děťátko se
Jednou týdně dělám	Zítra odpoledne se nám to

25.4 Slovní zásoba

azylant balkón cítím se, inf. cítit se další dělník děťátko dětský pokoj dvoupokojový garsonka hodí se (3. os. sg.), inf. hodit se inkaso inženýr koberec konečně kuchyně kuchyňská linka lednička ložnice myju, inf. mýt nabídnu, inf. nabídnout	nábytek nájem naposledy obývací pokoj okraj patro peru, inf. prát plat pohodlný polštář postýlka pračka pronajatý pronajmu si, inf. pronajmout si prostěradlo přízemí realitní kancelář skříň skvěle = moc dobře sporák starost	stavba stěhuju se, inf. stěhovat se strom těhotná tráva třípokojový úklid uklízím, inf. uklízet umyju, inf. umýt utírám, inf. utírat vysávám, inf. vysávat výtah záclona zahrada záchod zametám, inf. zametat zařízený zatím žehlička žehlím, inf. žehlit
--	--	---

25.5 Gramatika

Nová slovesa

	sníst	uklízet	vysávat	utírat	žehlit	zametat	cítit se	hodit se
já	sním	uklízím	vysávám	utírám	žehlím	zametám	cítím se	
ty	sníš	uklízíš	vysáváš	utíráš	žehlíš	zametáš	cítíš se	
on, ona	sní	uklízí	vysává	utírá	žehlí	zametá	cítí se	hodí se
my	sníme	uklízíme	vysáváme	utíráme	žehlíme	zametáme	cítíme se	
vy	sníte	uklízíte	vysáváte	utíráte	žehlíte	zametáte	cítíte se	
oni, ony	snědí	uklízejí	vysávají	utírají	žehlí	zametají	cítí se	

L-forma

	snědl/ a/i/y	uklízěl/ a/i/y	vysával/ a/i/y	utíral/ a/i/y	žehлил/ a/i/y	zametál/ a/i/y	cítil/ a/i/y	hodilo
--	-----------------	-------------------	-------------------	------------------	------------------	-------------------	-----------------	--------

já	pronajmout si	nabídnout	prát	mýt	umýt	stěhovat (se)
ty	pronajmu si	nabídnu	peru	myju	umyju	stěhuju (se)
on, ona	pronajmeš si	nabídneš	pereš	myješ	umyješ	stěhuješ (se)
my	pronajme si	nabídne	pere	myje	umyje	stěhuje (se)
vy	pronajmeme si	nabídneme	pereme	myjeme	umyjeme	stěhujeme (se)
oni, ony	pronajmete si	nabídnete	perete	myjete	umyjete	stěhujete (se)
	pronajmou si	nabídnou	perou	myjou	umyjou	stěhujou (se)

L-forma

	pronajal/ a/i/y	pronajmul/ a/i/y	nabídl/ a/i/y	pral/ a/i/y	myl/ a/i/y	umyl/ a/i/y	stěhoval/ a/i/y (se)
--	--------------------	---------------------	------------------	----------------	---------------	----------------	-------------------------

Metodika M1**Nominativ plurálu substantiv Ma**

To je muž.	To jsou muži.
To je pán.	To jsou páni.
To je manžel.	To jsou manželé.
To je učitel.	To jsou učitelé.
To je syn.	To jsou syni. To jsou synové.
To je psycholog.	To jsou psychologové.

To je doktor. To jsou doktoři.
 To je právník. To jsou právníci.
 To je bratr. To jsou bratři.
 To je policista. To jsou policisté.

Genitiv singuláru substantiv po předložce bez

Půjdu tam	bez	manžela.
Je to dům		kamarádky.
Jedl jsem chleba		výtahu.
Mám auto		šunky.
		rádia.

Nová slovesa s akuzativem a dativem

Co tě baví?

Baví mě pracovat na zahradě. Maminku **nebaví** pracovat na zahradě.

Co ti vadí?

Vadí mi špinavá okna. Nevadí mi hlasitá hudba.

Který den se ti hodí?

Hodí se mi neděle. Nehodí se mi úterý.

Můžu vám nabídnout čaj nebo minerálku?

Nabídl mi velký a pohodlný pokoj.

Nominativ a akuzativ sg. a pl. dítě, genitiv plurálu děti

Tam je jedno dítě.	Tam jsou dvě děti.
Mám jedno dítě.	Mám dvě děti.
	Kolik dětí máte?

Cvičení

25.5.1 Doplňte správné tvary sloves:

pronajmout si: já a manžel , Mai , brat a jeho kamarádka ,
ty.....

nabídnout: vy , já , moje maminka , kamarád
a já , sestry.....

prát: já..... , vy..... , rodiče , my ,
Olga.....

umýt: Jurij..... , já..... , ty..... , děti

uklízet: manželé , já , vy , ty

cítit se: my..... , Halyna..... , já , Olga a její dítě

žehlit: vy , on , já a sestra , ty

utírat: my , oni , Helena , já

zametat: ty , já , Boris , vy ,
já a bratr

stěhovat se: já a moje rodina , moje rodina , náš lékař ,
vy

vysávat: já , moje kamarádka , oni , ty

25.5.2 Doplňte do vět vhodné sloveso ve správném tvaru:

hodit se
uklízet
nabídnout

umýt
stěhovat se
žehlit

cítit se
nabídnout
zametat

prát
mýt
vysávat

1. Včera nám v realitní kanceláři dvoupokojový byt. 2. Prádlo je špinavé. Zítra (já)
..... a potom musím prádlo 3. Máme malý byt. Za měsíc
do většího bytu. 4. Jak ? Nebolí tě hlava? 5. Kdy můžete přijít?
vám středa odpoledne? 6. Musíme nádobí každý den. 7. Okna jsou špinavá,
protože sestra je 8. V realitní kanceláři nám žádný třípokojový
byt. 9. Každý den (já) podlahu v kuchyni a v pátek (já) koberec
v pokoji. 10. Rodiče jsou na dovolené a pokoj, protože bydlí v hotelu.

25.5.3 Pracujte ve dvojicích. Ptejte se na činnosti v minulém čase. Odpovídejte, používejte například: *minulý týden, v pondělí, včera ráno,*

mýt okna
prát
žehlit

zametat
dělat velký úklid
mýt nádobí

vysávat
utírat prach

Kdy jste naposledy myl/a okna? Okna jsem myl/a minulý týden.

25.5.4 Věty převádějte do množného čísla:

a) To je muž. To jsou muži.

1. To je pán.
2. V ordinaci pracuje lékař.
3. V kanceláři je úředník.
4. Tam je učitel.
5. V kuchyni vaří kuchař.
6. To je můj bratr.
7. Pomůže mi překladatel.
8. To je můj syn.
9. Kamarád hraje basketbal.
10. Na policii pracuje policista.

b) To je jeden muž a jedna žena. (2) To jsou dva muži a dvě ženy.

1. V ordinaci pracuje jeden doktor a jedna doktorka. (2)
2. V čekárně čeká jeden pacient a jedna pacientka. (4)
3. Ve škole je jeden ředitel a jedna ředitelka. (2)
4. Ve třídě se učí jeden student a jedna studentka. (4)
5. Na poště pracuje jeden úředník a jedna úřednice. (3)
6. Na ulici stojí jeden policista a jedna policistka. (2)
7. V ordinaci je jeden psycholog a jedna psycholožka. (2)
8. V bytě bydlí jeden azylant a jedna azylantka. (4)
9. Na policii mluvil jeden řidič a jedna řidička. (2)

c) Vlevo je jeden muž. (hodně) Vlevo je hodně mužů.

1. Na náměstí je jeden policista. (5)
2. V nemocnici je pacient. (hodně)
3. Ve škole studuje student. (80)
4. Ve městě bydlí azylant. (10)
5. Tam je kamarád. (6)
6. V obchodě pracuje jeden prodavač. (7)
7. Na křižovatce stál jeden řidič. (hodně)

25.5.5 Doplňte zájmena *já, ona, on, my, oni/ony/ona* ve správném tvaru:

- a) Bydlím v České republice. Někdy se stýská. Chybí moje maminka. Baví učit se česky. Hodí se , že ručníky vyměňují v pátek. Vadí malý pokoj. Líbí se velká města. Nechutná české jídlo. Teď bolí zub.
- b) Moje kamarádka je Češka. Nestýská se Chybí její syn, který studuje v Londýně. Nebaví její práce. Hodí se , že zítra přijdu na návštěvu. Nevadí , že bydlí ve městě. Nelíbí se její stará kuchyň. Chutná pizza se žampiony. Teď nic nebolí.
- c) Náš lékař pracuje ve městě. Nestýská se Nic nechybí. Baví léčit pacienty. Nehodí se , že musí pracovat dneska večer. Nevadí , že někdy pracuje v sobotu. Líbí se jeho mladá manželka. Nechutnají sladká jídla. Včera bolela hlava.
- d) Já a můj manžel jsme uprchlíci. Často se stýská. Chybí práce. Baví dívat se na televizi. Hodí se , že zítra přijde do střediska překladatel. Vadí , že mluvíme špatně česky. Nelíbí se náš pokoj, protože je moc malý. Nechutnají knedlíky a omáčky. Nic nebolí.
- e) Moje děti bydlí ve středisku. Nikdy se nestýská. Chybí jejich babička a dědeček. Nebaví chodit do školy. Nehodí se , že zítra musíme jet do Brna. Vadí , že nemají počítač v pokoji. Líbí se velké nové hřiště. Chutná zmrzlina a čokoláda. Před týdnem bolel žaludek.

25.5.6 Pracujte s partnerem. Nejdříve si připravte otázky s následujícími slovesy: stýskat se, chybět, bavit, hodit se, vadit, líbit se, chutnat, bolet. V otázkách používejte ty, potom vy ve správném tvaru. Ptejte se a odpovídejte.

25.5.7 Doplňujte do vět slova dítě, děti, dětí:

1. Moje sestra čeká	6. bratra jsou velké, už chodí do školy.
2. To pláče.	7. Nepojedu na výlet bez
3. Kolik má tvůj bratr?	8. Na hřišti si hrají nějaké a jedno učitelky.
4. Vidiš ty dvě malé ?	9. Teta a její manžel mají pět
5. Mám jedno	10. Neznám jejich dvě

25.5.8 Doplňujte správné tvary podstatných jmen:

1. Nechceme bydlet v domě bez (výtah).
2. Nikdy nepiju kávu bez (cukr).
3. Přišel na návštěvu bez a (syn a dcera).
4. Ten dům je velký, ale bez (zahrada).
5. Cestovat bez (auto) je těžké.
6. Dcera byla nemocná, ale dneska už je bez (teplota).
7. Vadí mi pokoj bez (koupelna).
8. Nechutná mu omáčka bez (maso).
9. Ten nájem je bez (inkaso).

25.5.9 Pracujte ve dvojicích. Ptejte se a odpovídejte:

Jak často děláte velký úklid? Jak často zametáte? Jak často utíráte prach?

Jak často vysáváte? Jak často myjete nádobí? Jak často perete prádlo? Jak často žehlíte? Jak často vaříte? Jak často myjete okna?

25.5.10 Pracujte ve dvojicích. Ptejte se a odpovídejte:

Jaké pokoje jsou v bytě?
Jak jsou zařízené?

25.6 Shrnutí

Ubytování

Halyna, recepční

Halyna se synem pojedou do Vsetína. Její známá rodina z Ukrajiny dostala azyl a mají ve Vsetíně malý byt. Halyna u nich nemůže bydlet, a tak hledá ubytování. Hotel je moc drahý, chtěla by najít pokoj v hostelu nebo v penzionu. Hned u nádraží je malý penzion.

Halyna: Dobrý den. Potřebuju dvoulůžkový pokoj na dvě noci.

Recepční: Ano, máme volný pokoj s koupelnou. Jedna noc se snídaní stojí 450 korun.
Pro dítě to je 350.

Halyna: Dobře. Můžeme si dát věci na pokoj?

Recepční: Samozřejmě.

Otázky:

1. Kam chce jet Halyna a proč?
2. Kde bude bydlet?
3. Jaký pokoj Halyna potřebuje?
4. Kolik bude platit?

Cvičení

25.6.1 V následujících větách použijte jiné vhodné sloveso ze seznamu. Věty napište:

bavit	chutnat	bolet
hodit se	líbit se	chybět

Manžel je smutný, že jeho rodiče nejsou tady. [Manželovi chybí jeho rodiče.](#)

1. Kamarád nemá rád Brno.
2. Učitelka cítí bolest hlavy.
3. Lékař nemá v pondělí čas.
4. Učitel má rád ovocné knedlíky.
5. Bratr je smutný, že jeho děti nejsou tady.
6. Syn a dcera se neradi učí česky.

25.6.2 Spojte slova a vytvořená spojení použijte ve větách:

řidičský	dopis
registrační	průkaz
listovní	polévka
smažený	poukázka
zimní	průkaz
peněžní	salát
jídelní	oblečení
dvoupokojový	pokoj
realitní	kancelář
občanský	lístek
doporučený	sýr
technický	polévka
rajčatový	zásilka
zařízený	karta
hovězí	byt

25.6.3 Odpovídejte:

Jak se máš?
 Jak dlouho tady bydlíš?
 Jaký je váš nový byt?
 Baví vás uklízet?
 Jak uklízíte?
 Kdo vám pomáhá uklízet?

Jste v pořádku?
 Jak se cítíte?
 Kdy se narodí děťátko Olgy?
 Za jak dlouho se narodí děťátko Olgy?
 Kdy k nám přijdete na návštěvu?
 Můžu přijít v pátek odpoledne. Hodí se vám to?

25.6.4 a) Průzkum. Pracujte s tabulkou, připravte si otázky a ptejte se. Odpovědi (A= ano, N= ne) zapisujte do tabulky:

Vaříš rád?

	S1	S2	S3
vařit			
prát			
umývat nádobí			
hrát hry s míčem (např. volejbal)			
chodit/jezdit na výlety			
dívat se na televizi			
číst knihy			
číst noviny a časopisy			
dívat se na televizi			
psát SMS, dopisy a emaily			
povídat si s kamarádem/kamarádkou			
hrát karty			
zpívat			
uklízet			
zametát			

b) Napište závěrečnou zprávu ze svého průzkumu. Například:

Tři studenti rádi vaří. Nikdo rád nezametá. Všichni rádi hrají volejbal.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Metodika M3

25.6.5 Situace v realitní kanceláři. Pracujte ve dvojicích nebo ve skupině tří studentů:

Student A: Jste zákazník, potřebujete byt.

Student B: Jste pracovník v realitní kanceláři.

Student A: Připravíte si, jaký byt nebo dům chcete. Můžete používat uvedená slova, fráze a otázky, ale musíte si vybrat, které se hodí pro vás.

Student B: Připravíte si nabídku bytů a domů. Můžete používat uvedená slova, fráze a otázky, ale musíte si vybrat, které se hodí pro vás.

Jaký byt/dům chcete? Jak daleko od centra je... ? Je ten byt ve městě nebo na vesnici? Jaký je tam nájem? Je ten nájem bez inkasa nebo s inkasem? Kdy můžeme ten byt vidět? Kdy se můžeme stěhovat do bytu? Je kuchyň zařízená? Jsou pokoje zařízené? Je tam pračka? ...

garsonka, dvoupokojový, třípokojový, blízko, jezdí tam autobus, inkaso se platí zvlášť, zítra, příští týden, za měsíc, ...

25.6.6 Čtete text a odpovíte na otázky:**Oleg a jeho plány**

Musím jet do Brna a chci jet autem. Půjčím si auto. To auto **mi** půjčí kamarád Pavel. Já a manželka **si** brzy auto koupíme, nikdo **nám** ho nekoupí. Náš syn chce motorku. Nekoupí **si** motorku, protože nemá dost peněz. Já a manželka **mu** taky nekoupíme tu motorku, ale koupíme **mu** kolo. Naše dcera se chce učit česky a potřebuje český slovník. Půjčím **jí** ten malý slovník a později **jí** koupím velký a dobrý slovník a ona **si** koupí učebnici. Naše děti jsou moc hodné a chtějí se učit. Koupíme **jim** počítač. Děti **si** nemůžou počítač koupit, protože je moc drahý.

Otázky:

Co si půjčí Oleg? Kdo mu půjčí auto? Co si koupí Oleg a jeho manželka? Co jim nikdo nekoupí? Proč si jejich syn nekoupí motorku? Koupí mu motorku Oleg a jeho manželka? Co mu koupí? Co půjčí dceři? Co jí koupí a co si ona koupí? Proč si děti nemůžou koupit počítač? Kdo jim koupí počítač?

Metodika M4**25.7 Fráze****Mám starosti****Dialog 1**

Olga a Jurij, manželé

Jurij: Co se děje Olgo? Není ti dobře?

Olga: Je mi dobře, ale mám strach.

Jurij: Proč?

Olga: Bojím se porodu.

Jurij: Neboj se. Všechno bude v pořádku. Budu s tebou.

Dialog 2

Nataša a Halyna

Halyna: Natašo, proč jsi smutná? Není ti něco?

Nataša: Já jsem v pořádku. Ale mám starosti.

Halyna: Proč?

Nataša: Můj manžel jel ráno autem do Brna. A teď pořád sněží a v rádiu mluví o sněhové kalamitě. Bojím se, že se mu něco stane.

Halyna: Neboj se. Za chvíli se vrátí a bude v pořádku.

Metodika M5

Metodika

Metodika M1:

Dle uvážení můžeme studenty seznámit s používáním sloves *mýt se – mýt si*.

Metodika M2:

Připravíme si obrázky různých pokojů a nábytku (katalogy, internet apod.). Studenti je pojmenovávají. Pro slabší studenty si také připravíme karty s názvy pokojů a nábytku. Studenti přiřazují názvy k příslušným obrázkům.

Metodika M3:

Studenti se nejdříve seznámí s aktivitami v tabulce a připraví si otázky: *Varíš/Varíte rád/a?* První otázku s nimi připravíme, pak monitorujeme jejich přípravu. Potom se navzájem ptají, zaznamenávají si krátké odpovědi. Pracujeme s nimi, pokud máme ve třídě nízký počet studentů. Studenti připraví závěrečnou zprávu z průzkumu a předčítají ji.

Metodika M4:

Cvičení je určeno **pouze** vyspělejším uživatelům češtiny jako cizího jazyka.

Metodika M5:

Čteme dialogy, nejdříve společně, potom čtou jenom studenti. Opakováním procvičujeme nové fráze. Na závěr studenti zkoušejí vytvářet podobné dialogy: *Co se děje? Nic se neděje, všechno je pořádku./Ztratila jsem peníze.*